

15 SEPTEMBER

1830

invigs världens första järnvägssträcka för passagerartrafik i England. Sträckan är mellan Liverpool och Manchester.

1857

tar Timothy Alder från New York patent på sättmaskinen, vilket gjorde det enklare att trycka tidningar och tidskrifter.

1913

gör den franske akrobatflygaren Chevillard ett antal uppstigningar med passagerare i Göteborg.

1927

meddelar svenska tändsticksaktiebolaget att det genom köp av Japans största tändsticksbolag tar kontrollen över 60-70 procent av landets tändstickstillverkning.

1963

väljs Ahmed Ben Bella till Algeriets första president.

1967

har James Bond-filmen Man lever bara två gånger urpremiär.

1973

avlider kung Gustaf VI Adolf vid 90 års ålder på Helsingborgs lasarett. Han har varit svensk konung sedan 1950. I ett minnestal säger statsminister Olof Palme att Gustaf VI Adolfs klokhet och mänskliga värme väckt beundran, respekt och tillgivenhet.

DAGENS NAMN

Sigrid är ett mycket gammalt kvinnonamn som återfinns på runstenar och i de fornnordiska sagorna. Namnet är sammansatt från två ord som betyder seger och skön. Sigrid har klarat sig genom historien. Antalet namnbärare är runt 15 000, omkring 7 400 har det som tilltalsnamn.

Siri är en kortform för Sigrid med samma betydelse. Namnet blev populärt under den våg av nationalism som uppstod på 1830-talet. Antalet namnbärare är cirka 7 000, omkring 4 500 har det som tilltalsnamn.

Gulsvart direktör

Jörgen Tholin blir universitetsdirektör i Göteborg, efter tre år som rektor vid Högskolan på Gotland. Med i flytten följde den gulsvarta dalahästen med fluga, som säger en del om sin ägare.

Från ostkust till västkust, från landets minsta lärosäte till ett av de största.

Pedagog, forskare, studierektor, prefekt, rektor – Jörgen Tholin har använt många titlar. Men en hade han inte haft och det blev givetvis en utmaning: Universitetsdirektör. Eller var det förvaltningschef?

– Så hette det här tidigare, men vi tittade igenom vad det kallas på andra universitet i landet. Nu heter det universitetsdirektör här också.

Han är ingalunda ny i stan. Både han och hustrun Lena studerade till lärare vid Göteborgs universitet (GU) på 1980-talet och senare bedrev han sina forskarstudier vid Institutionen för pedagogik och didaktik.

HANS AVHANDLING VÄCKTE stor uppmärksamhet 2006. Inte konstigt, då den handlade om orättvisa betyg i grundskolan. Jörgen Tholin intervjuades i tidningar, radio och satt i morgonsoffa. Men vad hände sedan? Kan åttondeklassare fortfarande få olika betyg beroende på var de bor?

– Man säger att det inte ska vara lokala kriterier som det var då, men det finns fortfarande inte reglerat exakt hur man ska göra när man sätter betyg i årskurs åtta, säger han.

Har du själv gått vidare inom området?

– Jag har skrivit några artiklar. Jag fortsätter forska en del, på kvällar och helger. Ett nytt betygssystem har ju införts igen, så här-omdagen tänkte jag att det vore jädrikt roligt att kolla upp allt en gång till, på samma skolor. Men jag insåg storleken på arbetet, så jag försöker skjuta det ifrån mig ...

Även om han tycker om att arbeta mycket, har han insett sin begränsning.

Arbete och resor fyller redan det mesta av hans vakna tid. I tre år har han veckopendlat mellan hemmet och Visby och de senaste månaderna har resorna blivit än fler: Rektorsjobbet på Gotland skulle avslutas, styrelseuppdrag skötas som vanligt och på Göteborgs universitet har han gjort nedslag för

Jörgen Tholin

Född: Utanför Kinna 1956

Bakgrund: Grundskollärare i svenska och engelska, lärare, prefekt och vicerektor vid Högskolan i Borås 1996-2009. Avhandling i pedagogik 2006. Att kunna klara sig i ökänd natur. Rektor vid Högskolan på Gotland 2009-2012

Familj: Fru och tre döttrar

Bor: Ulricehamn

Gillar: Att umgås med folk, se på fotboll, ett gott glas vin. Läsa reportage- och faktaböcker, biografier. Just nu läser jag om Nelson Mandelas tidiga liv, sådant är fascinerande.

PÅ NYA JOBBET. "Allt annat verkar på något sätt tråkigt efter att man varit inom akademien, det är en oerhört kreativ miljö.

att lära känna den stora organisationen.

Det har blivit en del flygtimmar. Och en statusrad på Facebook som snabbt fick 48 gilla-markeringar: "Jag skulle undvika uppdate-

ringar som handlar om flygande ett tag ... men dagens meddelande på planet i Bromma är lite för bra: "Vi söker passagerare Jörgen Tholin och ber honom lämna planet och i stället gå ombord på planet till Ängelholm, som han är inbo-

– Det är viktigt för mig att man kan skratta. På Gotland har vi tagit en del tunga beslut, men man måste också kunna skratta tillsammans och ha roligt.

På GU kommer han till stort allvar: slutfasen av den omfattande administrativa omorganisationen. Men att processen kommit långt när han blir chef ser han inte som något problem.

– Nej, det finns ingen verksamhet som är stillastående. Jag tror att det är omöjligt att komma in på GU utan att det pågår någon typ av förändring, det är en sådan enorm organisation.

Hans akademiska meriter och uppdrag är många och tunga, det syns inte minst på Wikipedia.

– Ja, jag ägnar mig väldigt mycket åt arbete, om jag ska vara ärlig. Förutom att vara med familjen och se på fotboll.

"Jag ägnar mig väldigt mycket åt arbete, förutom familjen och att se på fotboll"

kad på."

– Inkommande plan från Visby var försenat och jag hade sprungit åt det håll personalen pekade – utan att notera att det stod två plan vid gatorna bredvid varandra."

Är du en humoristisk person?

till akademien

Bild: ANDERS HOGFREN

Jag har mycket svårt att tänka mig att jobba någon annanstans", säger Jörgen Tholin.

Närmast fanatisk Elfsborgssupporter, har han beskrivits som. Stämmer det?

– När jag fick jobbet på Gotland fick jag frågan vad jag skulle sakna mest. Jag svarade Elfsborgs hemmamatcher. Det tyckte inte min fru var något bra svar, säger han och skrattar. Det kanske kan beskrivas som fanatism?

HAN TYCKER ATT idrott är intressant eftersom man aldrig vet hur det slutar. Och att fotboll är ett strategiskt och fascinerande spel.

– Man ser tydligt att framgång föder framgång. Lag som det går bra för flyter vidare på en våg, bollen går deras väg, alla passningar blir som de tänkt sig. Men när det går åt andra håller fungerar ingenting.

Drar han paralleller mellan fotbollen och yrkeslivet? Svaret blir inte det förväntade.

– Nej, för min del är det nog mest bara ett tillfälle att skrika rakt ut!

På hans kontor med utsikt över Vasaplatsen står dalahästen i Elfsborgs färger. Den är en gåva från förre ordföranden i studentkåren på Gotland, Sara Sjöberg, som själv

"Efter 30 år med slips hade jag tröttnat, så jag började med fluga i stället"

kommer från Dalarna. Hon och Jörgen har haft ett nära samarbete de senaste åren och han tyckte att det var mycket givande att agera mentor för en ung person med ledartalang.

Den specialmålad hästen har

fluga, precis som Jörgen. En inte så vanlig manlig accessoar nuförtiden.

– Jag började med slips på lärarhögskolan, det var litegrann en omvänd revolutionär handling, folk blev provocerade. Som lärare på högstadiet hade jag alltid slips, det var ett kännetecken för mig. Jag hade till exempel en speciell slips för friluftsdagar. Men efter 30 år hade jag tröttnat, så jag började med fluga i stället.

Så det är ingen markering av något slag?

– Nej, det är bara en rolig grej. Och så funderar jag ... Jag har ju samlat på mig ett 100-tal slipsar genom åren, jag kanske ska sy om dem till flugor?

Glad i sig själv

KRÖNIKAN

Tomas Sjödin

Författare, pastor i Smyrnakyrkan 031-62 41 40 • namn@gp.se

Det var kusinträff i det mindre formatet och vi satt i diverse camping- och trädgårdsstolar vid det lilla torpet. Värdfamiljen berättade om gården, markerna, torpet och de människor som levat och verkat där. Eftersom några av oss inte hade setts på ett tag gjorde vi en liten runda där vi berättade om var i livet vi befann oss just nu. Lite om barn, barnbarn, jobb och boende. Det är väl ungefär vad man gör på kusinträffar om jag har fattat det rätt.

Den äldsta släktingen hade placerats i en bekväm trädgårdsstol och var intagande vacker där hon satt och kisade mot sensommarsolen. När det blev hennes tur gav hon en kort och kärnfull presentation av sitt nuförtida: Jag är gammal. Jag bor ensam. Jag har två fina barn och sju barnbarn och så är jag glad i mig själv på något vis.

"Och så är jag glad i mig själv på något vis." Det är inte ofta man hör människor säga så nuförtiden.

Det vita håret, sommarklänningen och det förnöjda leendet bildade nästan som en tavla.

Det sista hon sa har jag inte kunnat släppa: Och så är jag glad i mig själv på något vis. Det är inte ofta man hör människor säga så nuförtiden. Den som är nöjd klassas numera som uppgiven.

DET HON SÄGER skulle kunna betyda två olika saker. Antingen att hon utrustats med en grundglädje som inte släckts av det faktum att hon är ensam och egentligen bor där hon helst inte vill bo. Eller så betyder det att hon är glad i sig själv i bemärkelsen att hon trivs i sitt eget sällskap.

Och så undrar man, hur ser vägarna till den där sortens försonande livshållning ut? Att jag skriver försonande är ingen slump. Den säkraste vägen till glädje är att glädja andra, men det verkar också som om den bevarade glädjen är frukten av en försoningsprocess; med omständigheter, med misslyckanden, med de rusande åren. Och det går inte att komma ifrån att någonting händer med en människa när hon släpper tanken på att allt hela tiden måste bli mer, bättre, lyckligare och tar livet för vad det är. Kanske är det till och med tanken på att allt hela tiden måste bli bättre som gör våra liv sämre?

IBLAND HÖR MAN om par som levt länge tillsammans och som i årtal stört sig på egenheter och later hos varandra, men till sist inte orkat hålla på så längre och slutit fred med kantigheterna. Inte sällan berättar de om hur en ny tid just där bröt in i deras relation. Skorna står fortfarande mitt på golvet men ingen bryr sig längre. Och när jag lyssnade till min frus gamla släkting så tänkte jag att den processen kanske är möjlig också i relation till det egna jaget? Sluta jaga sig själv med knutpiskan, ge glädjen över det som är mer utrymme, än irritationen över det uteblivna, sluta fred med ett och annat, försöka se sig själv mer med Guds generösa och barmhärtiga blick än med otillräcklighetsögonen. Kort sagt, bli lite mer glad i sig själv på något vis.

PIA MATTZON

031-62 40 00 namn@gp.se

Håller du med krönikören? Eller har du andra synpunkter? Mejla namn@gp.se